

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра кінології факультету безпеки державного кордону

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 09.2 «ОРГАНІЗАЦІЯ КІНОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ»
(вибіркова освітня компонента/для набору 2020 року)
ОПП «БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ»

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	25 Військові науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність:	252 Безпека державного кордону
Кваліфікація:	бакалавр безпеки державного кордону
Професійна кваліфікація:	офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України
Форма навчання:	денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Організація кінологічного забезпечення прикордонного контролю», є вибіркова освітня компонента (за спеціальністю) ОПП «Безпека державного кордону». Пропонується для вивчення на 7 семестрі на кафедрі кінології.

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у курсантів фахових компетентностей щодо підготовки інспекторів-кінологів із закріпленими службовими собаками у Кінологічному навчальному центрі Державної прикордонної служби України відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, а також організувати та проводити спеціальну підготовку з кінологічним персоналом у підрозділах охорони державного кордону.

Завдання навчальної дисципліни – набуття курсантами методичних навичок та практичного досвіду щодо підготовки інспекторів-кінологів та дресування спеціальних собак з метою використання їх у формах оперативно-службовій діяльності підрозділів кордону з протидії незаконному обігу наркотичних засобів, прекурсорів, пошуку та виявлення вибухових речовин, зброї, боєприпасів, а також тютюнових виробів.

Результати навчання

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

вимоги законодавства України, відомчих нормативних актів та розпоряджень у межах, необхідних для виконання посадових обов'язків в частині, що стосується організації підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками;

науково-обґрунтовану систему відпрацювання у службових собак комплексу складних навиків, необхідних для використання їх у службі з охорони Державного кордону у повсякденних умовах та в умовах ускладнення суспільно політичної обстановки;

правила та засоби активізації роботи службових собак протягом всього періоду їх підготовки та використання;

державний стандарт професійно-технічної освіти за професією – кінолог.

стандарти FRONTEX з питань підготовки кінологів зі службовими собаками та міжнародні стандарти протиміної діяльності IMAS;

вміти:

практично організувати заняття зі спеціальної підготовки (проводити тренування, тренінги) у підрозділах кордону.

формує, модифікує та корегує поведінку службового собаки з урахуванням її поведінкових реакцій організму;

творчо застосовувати отримані знання у процесі організації служби на посадах викладача циклу кінологічних дисциплін у Кінологічному навчальному центрі, помічника начальника відділу прикордонної служби з кінологічного забезпечення (начальника кінологічної групи) та начальника кінологічної служби органу охорони Державного кордону;

ознайомитись:

з зоосоціальними нормами поведінки та категоріями учіння – реактивне, оперантне, когнітивне.

ВИКЛАДАЧІ: начальник кафедри кінології Анатолій АФАНАСЬСВ, e-mail: anatoliyk9@ukr.net
професор кафедри кінології Дмитро СОФІЯН, e-mail: dima_sofiyan@ukr.net

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. «Основи службової кінології», «Основи зоопсихології та етології», «Основи фізіології вищої нервової діяльності», «Методика і техніка класичного та оперантного навчання».

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Спеціалізований клас (2/303), мультимедійний проектор, комп'ютер (ноутбук), екран, дошка та набір фломастерів, виставка літератури, PowerPoint-презентація, інтерактивний довідник «Кінологічне забезпечення оперативно-службової діяльності Державної прикордонної служби України», навчально-матеріальна база польового центру забезпечення навчального процесу.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин														Форми підсумкового контролю									
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота								Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік				
					лекції	практичні заняття	групові заняття	групові вправи	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми					переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота	контрольна робота
3	7	4	120	60		56								4	30		30						30		+	
Усього за дисципліну		4	120	60		56								4	30		30						30		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН1.6; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні компетентності	Методи контролю	
ФК-3	Здатність формувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, підсистеми побудови охорони державного кордону, застосовувати способи дій сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювати їх ефективність	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.	
ФК-7	Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.	
ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ			
Шифр	Програмні компетентності	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-9	Організовувати професійну підготовку персоналу, підготовку прикордонних нарядів й підрозділів до виконання завдань за призначенням у різних умовах.	МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН1.6; МН2.1; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК4.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номер заняття і кількість годин									Місяці	Номера тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Організація підготовки та використання кінологічних розрахунків з метою використання їх для пошуку та виявлення наркотичних засобів, психотропних речовин, тютюнових виробів, зброї та боєприпасів.	30	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6	Пз6						1/1Пз(6); 1/2Пз(6); 1/3Пз(6); 1/4Пз(6); 1/5Пз(6); 2/1Пз(6); 2/2Пз(6); 2/3Пз(6); 2/4Пз(8); Дз(4)	
2	Організація підготовки та використання кінологічних розрахунків з метою використання їх для пошуку, виявлення та затримання осіб які намагаються не законно перетнути державний кордон у пунктах пропуску.	26	Пз6	Пз6	Пз6	Пз8								
Диференційований залік		4	Дз4											4
Всього		60											Всього	60

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
4 курс					
7 семестр					
1			62	<p>Організація підготовки та використання кінологічних розрахунків з метою використання їх для пошуку та виявлення наркотичних засобів, психотропних речовин, тютюнових виробів, зброї та боєприпасів.</p>	
	1	Практичне ПЦЗНП Пр	6	<p>Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів <u>Навчальні питання:</u> 1. Доведення до курсантів програми підготовки спеціальних собак. Показ курсантам роботи кінологічних розрахунків обсязі вимог що висуваються стандартами підготовки службових собак. 2. Видача курсантам спеціального спорядження і показ правил користування ним. 3. Встановлення контакту між дресирувальниками та службовими собаками.</p>	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]
	2	Практичне ПЦЗНП Пр	6	<p>Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів <u>Навчальні питання:</u> 1. Встановлення контакту між дресирувальниками та службовими собаками. 2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності.</p>	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]

1	2	3	4	5	6
				<p>3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресирування:відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування рухомого предмету за перешкодою яка проглядається; відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування нерухомого предмету за перешкодою яка проглядається; відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобуття собакою предмета (зразка) з запахом, частково прихованого дресирувальником або помічником між валізами (ящиками) або під ними".</p>	
	3	<p>Практичне ПЦЗНП Пр</p>	6	<p>Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів <u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Перевірка практичних навичок 1-2 курсантів, розбір їх дій із наданням рекомендацій. 2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності. 3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресирування: - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування рухомого предмету за перешкодою яка проглядається; - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування нерухомого предмету за перешкодою яка проглядається; - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобуття предмета (зразка) з запахом, частково прихованого дресирувальником або помічником між валізами (ящиками) або під ними". - привчання службових собак до пошуку та виявлення частково прихованого предмету (зразка із запахом) у групи людей;</p>	<p>[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]</p>

1	2	3	4	5	6
				- відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого пошуку предмета (зразка) з запахом, частково прихованого	
				<p>дресирувальником або помічником на диференціювальній установці.</p> <p>- привчання собак до огляду автомобільних транспортних засобів – гра апортувальним предметом біля автомобіля.</p> <p>- привчання службових собак до пошуку та виявлення частково прихованого предмету (зразка із запахом) у будівлі та споруді.</p>	
	4	Практичне ПЦЗНП Пр	6	<p>Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів <u>Навчальні питання:</u></p> <p>1. Перевірка практичних навичок 1-2 курсантів, розбір їх дій із наданням рекомендацій.</p> <p>2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності.</p> <p>3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресування:</p> <p>- відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування рухомого предмету за перешкодою яка проглядається;</p> <p>- відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування нерухомого предмету за перешкодою яка проглядається;</p> <p>- відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобуття предмета (зразка) з запахом, частково прихованого дресирувальником або помічником між валізами (ящиками) або під ними".</p> <p>- привчання службових собак до пошуку та виявлення частково прихованого предмету (зразка із запахом) у групи людей;</p> <p>- відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого пошуку предмета (зразка) з запахом, частково прихованого дресирувальником або помічником на диференціювальній</p>	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]

1	2	3	4	5	6
				установці. - привчання собак до огляду автомобільних транспортних засобів	
				– гра апортувальним предметом біля автомобіля. - привчання службових собак до пошуку та виявлення частково прихованого предмету (зразка із запахом) у будівлі та споруді.	
	5	Практичне ПЦЗНП Пр	6	<p style="text-align: center;">Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів</p> <p style="text-align: center;"><u>Навчальні питання:</u></p> 1. Перевірка практичних навичок 1-2 курсантів, розбір їх дій із наданням рекомендацій. 2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності. 3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресирування: - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування рухомого предмету за перешкодою яка проглядається; - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобування нерухомого предмету за перешкодою яка проглядається; - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого здобуття предмета (зразка) з запахом, частково прихованого дресирувальником або помічником між валізами (ящиками) або під ними". - привчання службових собак до пошуку та виявлення частково прихованого предмету (зразка із запахом) у групі людей; - відпрацювання у службових собак активного та зацікавленого пошуку предмета (зразка) з запахом, частково прихованого дресирувальником або помічником на диференціовальній установці. - привчання собак до огляду автомобільних транспортних засобів	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]

				– гра апортувальним предметом біля автомобіля. - привчання службових собак до пошуку та виявлення частково прихованого предмету (зразка із запахом) у будівлі та споруді.	
1	2	3	4	5	6
		індивідуальна робота (конспект з теми)	16	Виконання конспекту з теми	
		самостійна робота	14	<u>Навчальні питання:</u> 1. Навики слухняності. 2. Навик вибирання (диференціювання) наркотичної (вибухової) речовини та тютюнових виробів серед інших пахучих речовин. 3. Навик пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у вантажі, багажі на тілі людини у її одязі та під одягом. 4. Навик пошуку та виявлення пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів в автомобільних транспортних засобах, а також у залізничному пасажирському та вантажному транспорті. 5. Навик пошуку та виявлення пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів у будівлі та споруді.	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]
2			54	Організація підготовки та використання кінологічних розрахунків з метою використання їх для пошуку, виявлення та затримання осіб які намагаються не законно перетнути державний кордон у пунктах пропуску.	
	1	Практичне ПЦЗНП Пр	6	Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку, виявлення та затримання осіб які намагаються не законно перетнути державний кордон у пунктах пропуску. <u>Навчальні питання:</u> 1. Доведення до курсантів програми підготовки розшукових собак прикордонного контролю. Показ курсантам роботи кінологічних розрахунків обов'язки вимог що висуваються стандартами підготовки службових собак.	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]

1	2	3	4	5	6
				2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності. 3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з	
				навиків спеціального дресирування: - відпрацювання у службових собак навиків захисту; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у вантажних автомашинах; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини в залізничних вантажних вагонах; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у будівлі або споруді; - відпрацювання у службових собак навичку переслідування людини по її запаховому сліду.	
	2	Практичне ПЦЗНП Пр	6	Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів <u>Навчальні питання:</u> 1. Перевірка практичних навичок 1-2 курсантів, розбір їх дій із наданням рекомендацій. 2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності. 3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресирування: - відпрацювання у службових собак навиків захисту; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у вантажних автомашинах; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини в залізничних вантажних вагонах; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у будівлі або споруді; - відпрацювання у службових собак навичку переслідування людини по її запаховому сліду.	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]

1	2	3	4	5	6
	3	Практичне ПЦЗНП Пр	6	<p>Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перевірка практичних навичок 1-2 курсантів, розбір їх дій із наданням рекомендацій. 2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності. 3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресирування: <ul style="list-style-type: none"> - відпрацювання у службових собак навиків захисту; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у вантажних автомашинах; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини в залізничних вантажних вагонах; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у будівлі або споруді; - відпрацювання у службових собак навичку переслідування людини по її запаховому сліду. 	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]
	4	Практичне ПЦЗНП Пр	8	<p>Відпрацювання у службових собак комплексу навиків щодо пошуку та виявлення наркотичних засобів, вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів та тютюнових виробів</p> <p><u>Навчальні питання:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перевірка практичних навичок 1-2 курсантів, розбір їх дій із наданням рекомендацій. 2. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків слухняності. 3. Вправи курсантів із службовими собаками по прийомах з навиків спеціального дресирування: 	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]

1	2	3	4	5	6
				- відпрацювання у службових собак навиків захисту; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у вантажних автомашинах;	
				- відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини в залізничних вантажних вагонах; - відпрацювання у службових собак навичку пошуку та виявлення людини у будівлі або споруді; - відпрацювання у службових собак навичку переслідування людини по її запаховому сліду.	
		індивідуальна робота (конспект з теми)	14	Виконання конспекту з теми	
		самостійна робота	14	<u>Навчальні питання:</u> 1. Навики слухняності; 2. Навики захисту; 3. Навик пошуку та виявлення людини у вантажних автомашинах; 4. Навик пошуку та виявлення людини в залізничних вантажних вагонах; 5. Навик пошуку та виявлення людини у будівлі або споруді; 6. Навик переслідування людини по її запаховому сліду.	[1.22.], [1.23.], [1.25.], [1.35.], [1.36.], [3.3.], [3.4.], [3.5.], [3.6.]
Диференційований залік			4		
Разом за 6 семестр			120		
Разом за 3 курс			120		
Усього за дисципліну			120		

Умовні скорочення:

ПЦЗНП – польовий центр забезпечення навчального процесу

КПВВ – контрольний пункт в'їзду-виїзду «Проскурів»

Мс – містечко слідознавства

Тп – тактичне поле

Ппр – пункт пропуску «Поділля»

Пр – племінний розплідник

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1.1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 3 квітня 2003 року № 661-IV. – Зі змінами;
- 1.2. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 року № 254к/96-ВР;
- 1.3. Про захист тварин від жорсткого поводження : Закон України від 21.02.2006 р. № 3447-IV;
- 1.4. Про ветеринарну медицину : Закон України від 25.06.1992 р. № 2498-XI;
- 1.5. Про затвердження правил транспортування тварин : постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1402;
- 1.6. Про затвердження Правил перевезення військових пасажирів, багажу та вантажу залізничним транспортом України : наказ Міністерства транспорту України від 05.07.1999 р. № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 липня 1999 р. за № 478/3771 (зі змінами);
- 1.7. Про затвердження Положення про відділ прикордонної служби Державної прикордонної служби України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15 квітня 2016 року № 311, зареєстровано в Міністерстві юстиції України за № 719/28849
- 1.8. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26 березня 2018 року № 234.
- 1.9. Про затвердження Інструкції про застосування зброї, бойової техніки, озброєння кораблів (катерів), літаків і вертольотів Державної прикордонної служби України, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу під час охорони державного кордону та виключної (морської) економічної зони України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 21.10.03 № 200, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.10.03 за № 963/8284;
- 1.10. Про затвердження типових посадових інструкцій особового складу структурних кінологічних підрозділів Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 05.11.18 року № 100;
- 1.11. Про затвердження та введення в дію Програми спеціальної підготовки інструкторів і закріпленнями за ними службових собак в органах охорони державного кордону : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 27.05.04 року № 425;
- 1.12. Про затвердження Положення про проведення змагань серед спеціалістів-кінологів на першість Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 09.11.09 року № 841;
- 1.13. Про відзнаки кінологічної служби Державної прикордонної служби України : наказ АДПСУ від 10.06.10 року № 446;
- 1.14. Про символіку кінологічної служби Державної прикордонної служби України : наказ АДПСУ від 10.06.10 року № 447;
- 1.15. Про затвердження Норми забезпечення спорядженням для службових собак в органах Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 17.02.10 року № 113;
- 1.16. Про затвердження Посібника з ветеринарного забезпечення та Інструкції з організації обліку та звітності служби ветеринарної медицини Державної прикордонної служби України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 29.12.2011 р. № 1012;
- 1.17. Про затвердження змін до Інструкції про порядок списання військового майна у Державній прикордонній службі України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 20 травня 2010 року № 383;

1.18. Про затвердження Інструкції з проведення аналізу ризиків у Державній прикордонній службі України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 11 грудня 2017 року № 1007;

1.19. Про затвердження Інструкції про організацію та здійснення планування в Державній прикордонній службі України : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 23 березня 2010 року № 209;

1.20. Про затвердження Інструкції про службу прикордонних нарядів Державної прикордонної служби України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19 жовтня 2015 року № 1261;

1.21. Про затвердження Інструкції з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби Державної прикордонної служби України ч.1: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 29 грудня 2009 року № 1040;

1.22. Про речове забезпечення військовослужбовців та працівників Державної прикордонної служби України в мирний час та особливий період : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 31 жовтня 2016 року № 1132;

1.23. Державний стандарт професійно-технічної освіти (освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника Кінологічного навчального центру Державної прикордонної служби України);

1.24. Про затвердження Положення про прикордонну комендатуру швидкого реагування Державної прикордонної служби України : наказ Міністерства внутрішніх справ від 21.03.2016 р. № 190, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15.04. 2016 р. за № 566/28696;

1.25. Про затвердження Тимчасового порядку контролю за переміщенням осіб через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей : наказ першого заступника керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України від 14 квітня 2017 року № 222 ог;

1.26. Деякі питання підвищення рівня національної безпеки України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2015 року № 38.

2. Базова

2.1. Методичні рекомендації щодо підготовки та використання вартових собак у Державній прикордонній службі України / А. О. Афанасьєв, С.В. Серховець, О.Д. Богданюк. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 32 с;

2.2. Основи підготовки і використання інспекторів-кінологів з мінно-розшуковими собаками : методичні рекомендації / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2017. – 68 с.

3. Допоміжна

3.1. Стратегія розвитку Державної прикордонної служби : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2015 року № 1189-р;

3.2. Основні напрями діяльності та подальшого розвитку Державної прикордонної служби України на рік;

3.3. Підготовка інспекторів-кінологів зі службовими собаками: навчально-методичний посібник / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький. – 152 с.

3.4. Використання інспекторів-кінологів зі службовими собаками в охороні державного кордону : альбом схем / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014 – 62 с.

3.5. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку вибухових речовин, зброї, боєприпасів : навчально-методичний посібник / А. О. Афанасьєв, С. В. Серховець. – Хмельницький : Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2014. – 162 с.;

3.6. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24 березня 1999 р. № 550-XIV;

3.7. Бойовий статут Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II (батальйон, рота) / затверджений наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 29.12.10 № 574;

3.8. Методичні рекомендації з організації служби у смузі безпеки / АДПСУ. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2014. – 36 с;

3.9. Стандарти в кінології розроблені агентством «Фронтекс» спільно з країнами Європейського Союзу;

3.10. Інформаційно-довідковий матеріал щодо прикладів позитивних дій інспекторів-кінологів зі службовими собаками; аналітична довідка про окремі аспекти обстановки на державному кордоні; огляд результатів підготовки кінологів і службових собак та їх використання в охороні державного кордону : Адмін. Держ. прикордон. служби України;

3.11. Концепція розвитку кінологічних служб центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ та Національної гвардії України до 2020 року : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 24 травня 2017 року № 442;

3.12. Програма розвитку кінологічної служби Державної прикордонної служби України на період до 2020 року : наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 21 червня 2017 року № 52;

3.13. Кириченко О.А., Руденко В.П., Басай В.Д., Щитников А.М. Проблеми криміналістичної одорології: Монографія. – Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2004. – 623 с.

3. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

3.1. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України: <https://dpsu.gov.ua>

3.2. Модульне середовище навчання: <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=10>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення https://nadpsu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-_12.01.-.pdf.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії та на польовому центрі забезпечення навчального процесу є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відвідували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100- бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.1	Ілюстрація
МН 2.1	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний